DE CONSTITUTIONEEL.

IEUWE 'SGRAVENHAAGSCHE COURANT.

°. 21. Woensdag 24 October. 1855.

Uitgever : **C. H. SUSAN, Jr.**, te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten : **M. Schooneveld & Zoon**, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau : Jan-Hendrikstraat, N°. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.
Abonnementsprijs voor 3/m. **ƒ 4.50**; franco per post **ƒ 5.50**.
Advertentiën van 1—6 regels **ƒ 1**. Voor elken regel meer **15 cents**; behalve **35 cents** zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van **ƒ 1**, het zegelgeld daaronder begrepen.

ZUID-HOLLAND

De Staatsbegrooting voor 1856.

II.

Als vervolg op ons vorig Overzigt, deelen wij heden den fdinhoud mede van de Voorloopige Verslagen der Kamer over de begrootingen van verschillende partementen van algemeen bestuur, voor 1856.

et wetsontwerp tot vaststelling van het IVde hoofdstuk Staatsbegrooting voor 1856, betreffende het *Departe-nt van Justitie*, heeft bij het onderzoek in de afdeelin- der Kamer o. a. tot de volgende beschouwingen en enkingen aanleiding gegeven:

1. Met genoegen heeft men opgemerkt, dat de Minister Justitie, bij het opmaken der thans behandelde begroo-g, beter met den waren staat van zaken en de bestaande zigten is te rade gegaan, dan ten vorigen jare, toen de lerhoudskosten der gevangenen te laag waren geraamd. ardoor zal, naar men zich vleijen mag, de onaangename dzakelijkheid worden ontgaan, om de begrooting van departement voor 1856 later uit dezen hoofde door pletoire aanvragen te moeten aanvullen. Eene moeije-heid schijnt dus te zullen worden vermeden, waartegen de behandeling der vorige begrooting van de zijde der mer vruchteloos werd gewaarschuwd. Het is waar, ten volge van de thans plaats hebbende hoogere raming van gewigtig onderdeel is het eindcijfer van dit hoofdstuk, vergelijking met het oorspronkelijke eindcijfer voor de pende dienst, geklommen. Maar dit is een kwaad, dat n zich, als uit den hoogeren prijs der levensmiddelen ortgevloeid en dus van den wil van Regering en wetge-ng geheel onafhankelijk, getroosten moet. Ook behoort en den Minister van Justitie dank te weten, dat hij dit waad heeft trachten te matigen, door het brengen van ne vermindering in het artikel voor den aanbouw van euwe gevangenissen. Het is toch, naar men meent, ge-el overeenkomstig met de goede beginselen van geldelijk heer, dat de Regering, om het gevaar van eene te sterke drijving der begrooting voor een bepaald dienstjaar te tgaan, den moed heeft om het doen van uitgaven voor erken van eenen ontwijfelbaar nuttigen aard uit te stellen, althans die uitgaven over een grooter aantal jaren ver-elt.

1ste AFDEELING. — *Kosten van het departement* — 2. De wijze, waarop de Minister zich in zijne Memorie van oelichting over het uitgetrokken cijfer voor de tractemen-n der ambtenaren van het departement en de daarin ten rige jare door de Kamer gebragte vermindering uitlaat, eeft vrij algemeen geen aangenamen indruk gemaakt. Het oel dier vermindering was niet twijfelachtig. Van de zijde er Kamer meende men, dat de verhooging van het trac-ement van den secretaris-generaal met ƒ 1000, die uit de aming voor 1855 bleek, niet noodzakelijk was. Thans ziet en, dat dit tractement op het hooger bedrag gebleven is, n dat in het daardoor ontstaan tekort op den begrootings-post voorzien is door eene wijziging in de organisatie, met betrekking tot de ambtenaren van lageren rang. Reeds op zich zelf kan men dit bezwaarlijk billijken, maar vooral heeft men met leedwezen gezien, dat de Minister in deze zaak, die toch van betrekkelijk gering belang moet worden geacht, een zoo moeijelijk en teeder vraagstuk heeft gemengd als het verband tusschen het praerogatief der Kroon omtrent de regeling der bezoldiging van de ambte-naren, en de regten der Kamer, omtrent het inwilligen der bij eene begrooting aangevraagde geldsommen ontwijfel-baar is. Men had zich kunnen voorstellen, dat de Minister, in de overtuiging blijvende volharden, dat het tractement van den secretaris-generaal op het hooger cijfer bepaald behoort te blijven, getracht had, door eene nieuwe uiteen-zetting van de gronden dier overtuiging, ook de leden der Kamer op dit punt van gevoelen te doen veranderen; maar niet, dat de zaak op het thans gekozen terrein zou worden overgebragt. Verscheidene leden meenden dan ook uitdrukkelijk te moeten verklaren, dat zij aan de wijze, waarop die zaak in de Memorie van Toelichting wordt voorgesteld, hun zegel niet konden hechten.

IIde AFDEELING. — *Kosten van de regterlijke magt.* — § 3. Bij het raadplegen der op deze afdeeling der begrooting uitgetrokkene sommen voor de bezoldiging van het personeel der provinciale geregtshoven en arrondissements-regtbanken, heeft men met voldoening ontwaard, dat de Regering, met opzigt tot ontstane vacatures in die collegien, geheel in den geest der wet van 26 Mei 1849 (*Staatsblad* n°. 21) handelt. Het zal wel naauwelijks herinnering behoeven, dat het op dit oogenblik, nu men weldra de indiening der wet op de nieuwe regterlijke inrigting te gemoet ziet, van dubbel belang is, dit punt niet uit het oog te verliezen.

Zonder voorts den inhoud dier waarschijnlijk thans reeds geheel ontworpene wet te willen vooruitloopen, heeft men gemeend terug te moeten komen op den ook in het vorig jaar geuiten wensch, dat de waarneming van het openbaar ministerie bij de kantongeregten op eenen beteren voet geregeld worde. Vooral in sommige steden wordt de behoefte daaraan toenemend gevoeld. Voor de commissarissen van politie is het uitermate moeijelijk, de goede waarneming van deze hunne betrekking te vereenigen met die van het openbaar ministerie bij het kantongeregt. In den regel hebben deze ambtenaren niet zulk eene wetenschappelijke opleiding genoten, dat zij bij de behandeling van moeijelijke regtsquaestien voor het kantongeregt de taak van het openbaar ministerie met de vereischte klem en kennis van zaken kunnen vervullen en tegen de geoefende advocaten, die zij niet zelden tegenover zich zien, genoegzaam opgewassen zijn.

§ 4. Met het oog op art. 11 van dit hoofdstuk is aangemerkt, dat bij voortduring reden tot klagte bestaat over de onevenredige vergoeding der kleine onkosten van de regterlijke collegien en kantongeregten. Men vleit zich dan ook, dat als de nieuwe regterlijke organisatie zal zijn tot stand gebragt, de Regering zich beijveren zal om de bepalingen van het besluit van 1851, waarop de tegenwoordige verdeeling der bij art. 11 uitgetrokkene som rust, te herzien.

IIIde AFDEELING. — *Kosten van het Hoog Militair Geregtshof.* — § 5. Algemeen en met aandrang is het reeds zoo dikwijls geuit verlangen naar eene betere en minder kostbare regeling der militaire regtspleging herhaald. Men herinnerde daarbij, dat de Regering in het vorig jaar de wenschelijkheid eener herziening van geheel dit onderwerp heeft beaamd. Sommige leden verklaarden op nieuw, dat zij de noodzakelijkheid der instandhouding van het Hoog Militair Geregtshof niet konden toestemmen. Anderen achtten het minder noodzakelijk, dit punt thans ter sprake te brengen, omdat zij de verwachting koesterden, dat ter gelegenheid der regterlijke organisatie in 't algemeen, ook de militaire regtspleging zou worden geregeld. Mogt dit echter niet het geval zijn, dan meenden zij op het zoo spoedig mogelijk tot stand brengen der gewenschte verbeteringen op dit stuk, onafhankelijk van het veelomvattend onderwerp der regterlijke organisatie, te moeten aandringen.

IVde AFDEELING. — *Geregtskosten.* — § 6. Enkele leden konden het niet goedkeuren, dat in de toelichting tot deze afdeeling een vernieuwde aanval op de jagtwet voorkomt. Zij wordt dáár gezegd, uit een geldelijk oogpunt hoogst nadeelig te werken. Al ware dit werkelijk het geval, wat de vermeerdering der geregtskosten betreft, dan behoorde daarbij toch niet uit het oog te worden verloren, dat die verhooging van kosten althans eenigermate wordt opgewogen door de meerdere opbrengst der uitgegeven acten voor de jagt en visscherij, die blijkens de raming der middelen vrij aanzienlijk is.

Vde AFDEELING. — *Kosten van algemeene of rijks politie.* — § 7. Naar veler oordeel laat de inrigting der politie hier te lande nog te wenschen over. Welke verbeteringen daaromtrent ook tot stand gebragt mogen zijn, het verband tusschen de rijks- en plaatselijke politie schijnt nog niet behoorlijk of duidelijk genoeg geregeld te zijn. Als eens hier of daar eene zeer krachtige tusschenkomst der politie noodig ware, zouden uit het gemis van zoodanige bepaalde regeling ongelegenheid en verwarring voortspruiten. In moeijelijke oogenblikken moet geen twijfel kunnen heerschen over de magt, aan wie de handhaving der orde toekomt en over de grenzen van de bevoegdheid dier magt.

Ten platte lande wordt de politie geenszins overal met de vereischte klem uitgeoefend. Met name heeft men gedeelten van Gelderland en Zuidholland aangewezen, waar, met opzigt tot veldvruchten, hout en dergelijke, geene genoegzame veiligheid heerscht en de plaatselijke politie buiten magte is om strooperijen van dien aard tegen te gaan. Velen blijven gelooven, dat alleen uitbreiding van het corps der maréchaussées een genoegzaam hulpmiddel tegen dit kwaad zou zijn.

§ 8. Men meent te mogen twijfelen, of de som van ƒ 10,000, bij art. 22 uitgetrokken voor vergoeding van kosten betrekkelijk detachementen cavallerie; die als hulp-maréchaussée dienst doen, voor zoover die vergoeding aan de gemeenten wordt verleend, wel naar billijkheid wordt verdeeld. Terwijl sommige gemeenten tegemoetkoming te dezer zake erlangen, blijven anderen daarvan geheel verstoken, zonder dat de reden van het verschil in het oog valt. Het schijnt dus wenschelijk den maatstaf van berekening te kennen, die te dezen aanzien gevolgd wordt, zoowel als den regel voor het al of niet vergoeden der meerdere kosten van de gemeenten aangenomen.

§ 9. Door enkele leden werd de wensch geuit, dat de post voor geheime correspondentiegelden, ten dienste der politie in het algemeen, op het cijfer van 1854, en dus op ƒ 5000, mogt worden teruggebragt. Uit den aard der zaak is men met begrootingsposten, die geheime uitgaven betreffen, niet zeer ingenomen. Terugkeer tot het cijfer van 1854 schijnt te minder bezwaarlijk, omdat men over dat jaar dan toch niet meer dan de toegestane ƒ 5000 uitgegeven heeft. Daar de post onder degene behoort, waarop overschrijving uit dien voor onvoorziene behoeften kan plaats hebben, zou de Regering altijd tegen de mogelijkheid, dat op eens eene betrekkelijk groote som moest worden besteed, gewapend zijn.

VIde AFDEELING. — *Kosten der gevangenissen.* — § 10. Van meer dan eene zijde is de wensch geuit, dat de Kamer met de tegenwoordige inzigten der Regering omtrent het stelsel van eenzame opsluiting der gevangenen, mogt worden bekend gemaakt, waarbij het er inzonderheid op aankomt te weten, of uitbreiding dan wel beperking van dat stelsel in de bedoeling ligt. Tevens verlangde men onderrigt te worden, of de Regering nog aan de invoering of toepassing van de straf der deportatie denkt. In verband met den aanbouw van nieuwe gevangenissen is het van hoog belang dat omtrent de rigting, die te dezen aanzien gevolgd wordt, zekerheid besta.

Ten einde al wat hier in aanmerking komt te beter te kunnen beoordeelen, zouden verscheidene leden nu en voor het vervolg de mededeeling wenschen van een jaarlijksch overzigt omtrent den staat der gevangenissen en omtrent de werking van het stelsel van eenzame opsluiting. De rapporten van den inspecteur der gevangenissen leveren ongetwijfeld de noodige bouwstoffen voor zulk een verslag op.

§ 11. Met opzigt tot de tegenwoordige wijze van behandelen der gevangenen werden strijdige gevoelens geuit. Er waren leden, naar wier meening de voeding der gevangenen te gunstig afstak bij die, waarmede men zich in huisgezinnen van behoeftige ingezetenen vergenoegen moet. Anderen daarentegen hielden de voeding der gevangenen over 't algemeen voor slecht en ontoereikend; zoo zelfs, dat daaraan de betrekkelijk groote sterfte, die onder de bevolking der gevangenissen heerscht, moet worden toegeschreven. Zij wezen op het voorbeeld van Engeland, waar de gevangenen veel beter gevoed worden. Gaarne zou men met de zienswijze der Regering op dit punt worden bekend gemaakt.

Tevens meent men bij haar te mogen aandringen op het zooveel doenlijk voorzien in de zedelijke behoeften der gevangenen. Zoo schijnt in de kleinere huizen van arrest het gemis aan geschikte localen een hinderpaal te zijn tegen eene voldoende behartiging van de godsdienstige belangen der gevangenen. Waar het wegnemen dier ongelegenheid in de magt der Regering ligt, zag men haar gaarne daartoe het mogelijke doen. Evenzoo wenschten sommigen gevraagd te hebben, of tot nu toe wel overal de noodige zorg in een zedelijk opzigt gedragen wordt voor de zeer jeugdige personen, die, ten gevolge van misdrijf zonder oordeel des onderscheids, in een verbeterhuis worden opgesloten.

Wat het VIIIste hoofdstuk (*Marine*) betreft, konden vele leden niet ontveinzen, dat het raadplegen van deze begrooting en van de daarbij gevoegde stukken bij hen een gevoel van teleurstelling had opgewekt. Na al wat omtrent de marine en de daarvoor te doene uitgaven is voorgevallen, hadden die leden verwacht, dat het tegenwoordig hoofd van het departement alle krachten zou hebben ingespannen, om eene begrooting te leveren, die den toets van een naauwgezet onderzoek kon doorstaan en blijken opleverde van de zucht om met krachtige hand de verkeerdheden te keer te gaan, die sedert lang geacht worden met opzigt tot de administratie bij dit departement te bestaan. Die verwachting is echter geenszins verwezenlijkt. De inrigting dezer begrooting liet volgens hen zeer veel te wenschen over. Er is daarin eene afscheiding beproefd tusschen hetgeen als gewone en als buitengewone uitgaaf voor het materieel der zeemagt te beschouwen is. Maar die splitsing heeft slechts plaats op den toelichtenden staat, door het binnen 's lijns uittrekken van ƒ 865,000 voor kosten van uitbreiding van het bestaande materieel der zeemagt. De buitengewone uit-

gaven blijven in hetzelfde artikel met de gewone vermengd, zoodat bij het vaststellen der begrooting, zooals zij wordt aangeboden, niet de minste waarborg bestaan zou, dat die *f* 865,000 werkelijk geheel tot de uitbreiding van het vervallen materieel der marine besteed zullen worden. Eene afzonderlijke begrooting der buitengewone behoeften, of althans het uittrekken van het daarvoor benoodigd bedrag in een afzonderlijk artikel, zou beter doel treffen. Door het vasthouden aan het beginsel, dat voor herstelling en onderhoud van in dienst zijnde schepen jaarlijks 10 pCt. van de waarde dier schepen gevorderd wordt en door het uittrekken dier 10 pCt. is eene nieuwe complicatie in deze begrooting gebragt. Die complicatie is van een te bedenkelijker aard, omdat zij medebrengt, dat de begrooting van Marine, naar mate het aantal nieuw gebouwde schepen toeneemt, al hooger en hooger moet worden, zoodat ten laatste het cijfer daarvan alle evenredigheid missen zou. De toelichting der ingediende begrooting is, volgens deze leden, even onduidelijk, even onvolledig als te voren. Bij deze klagt over gemis aan inlichting voegde zich ook die, dat de aangebodene begrooting nergens het bewijs zou opleveren van den vasten wil om besparing te brengen in uitgaven en administratiekosten, die met het herstel der vloot niets gemeen hebben. Integendeel worden, zoo als die leden meenen, maar al te veel blijken aangetroffen, dat men in dit opzigt bij het Depart. van Marine terugkeert in het oude verkeerde spoor. Vermeerdering van administrerend personeel ook bij 's Rijks werven, verhooging der tractementen van aan den vasten wal geplaatste zee-officieren, lotsverbetering van dezen en genen, staan maar al te veel op den voorgrond. Verscheidene leden, vooral ook in twee afdeelingen, deelden niet in deze ongunstige beschouwingen over het thans behandelde hoofdstuk der begrooting. Zij meenden, dat men van eenen Minister, die nog slechts weinige maanden aan het hoofd staat van zijn departement, te veel vergde. Die Minister was, volgens hen, op eenen goeden weg en genoot hun vertrouwen. Hij was begonnen een eind te maken aan het algemeen erkend verval van 's lands vloot. Zoo het herstel daarvan veel geld vorderde, was dit ook daaraan te wijten, dat in vroegere jaren de toe te stane sommen voor het materieel der zeemagt te zeer waren beknibbeld. De klagten over het hoog opvoeren der administratiekosten bij het Departement van Marine waren niet van overdrijving vrij te pleiten. Zoo men al de daarvoor in een geheel jaar besteede of te besteden sommen bijeentelde, had men nog het bedrag niet, benoodigd om eene enkele brik te bouwen. Naar het gevoelen dezer zelfde leden hechtte men te veel aan de vraag naar het verband, waarin de thans aangebodene begrooting met het stelsel staat, dat de tegenwoordige Minister bij zijne optreding heeft aangeprezen. Welk stelsel men omtrent het herstel der vloot ook aannam, men moest beginnen met nieuwe schepen te bouwen. Eerst in volgende jaren zou het te pas komen te vragen, of men daaromtrent ook te ver ging: thans bestond zeer zeker in dit opzigt nog geen gevaar. Integendeel had men wel gewenscht, dat in het loopende jaar meer nieuwe schepen gebouwd hadden kunnen worden. Intusschen werd ook van deze zijde erkend, dat de Minister omtrent zijn stelsel, de aanvankelijk door hem verkregen resultaten, en de gelden, die hij ook in de toekomst tot uitvoering zijner ontwerpen rekende noodig te hebben, meer inlichting had kunnen en behooren te geven. Een particulier reeder zeide men, die op eens onderrigt wierd, dat al zijne koopvaardijschepen zich in slechten toestand bevinden, zou beginnen met het kwaad te peilen, naauwkeurig onderzoeken wat er van den toestand en bruikbaarheid zijner schepen zij, en dan de uitgaven tot volledig herstel, in verband met zijne middelen, over een bepaald tijdvak verdeelen. Evenzoo behoorde het Departement van Marine duidelijke en uitgewerkte opgaven te leveren omtrent den toestand, in welken de nog voorhanden rijksschepen zich bevinden, omtrent de vraag hoever men in het jaar 1855 met de aanvulling van het ontbrekende gevorderd is, en omtrent die wat met de thans gevraagde gelden tot verdere aanvulling zal worden gedaan.

Ook naar aanleiding der voorafgaande beschouwingen, werd door verscheidene leden in mindere of meerdere mate getreden in de beoordeeling van het stelsel voor de Nederlandsche marine, hetwelk de Minister in April van dit jaar verklaard heeft, het zijne te wezen. De vrees werd daarbij uitgedrukt, dat bij den Minister nog te zeer het denkbeeld heerscht, dat Nederland als zeemogendheid vertooning moet maken, en dat aan dat denkbeeld zou worden opgeofferd wat voor ons vaderland de hoofdzaak moet zijn, namelijk de beveiliging en bescherming onzer kolonien. Daar bestond op dit oogenblik dringende behoefte aan stoomschepen van kleiner charter en groote snelheid, omdat deze alleen de zeerooverij, die in den indischen Archipel zich op nieuw dreigend vertoont, konden beteugelen. De 20 groote stoomfregatten, die de Minister wilde doen bouwen, schenen uit hunnen aard meer bestemd om een eskader in de Europesche zeeën te helpen vormen. Voor de verdediging onzer binnenwateren konden die schepen niet dienen. Daarvoor waren de overgeblevene zeilschepen zeer goed te gebruiken, en was misschien de aanleg van kustbatterijen hier en daar voldoende. Over 't geheel scheen de Minister aan dit punt der binnenlandsche defensie te weinig aandacht te wijden, en er waren dan ook leden, die de vraag opperden, of hij zich deswege wel genoegzaam met zijnen ambtgenoot, den Minister van Oorlog, in verband had gesteld. Tegen den aanbouw der 20 stoomfregatten bestond nog het bezwaar, dat deze geweldig veel aan onderhoud zouden kosten. Men moest niet vergeten, dat als een stoomschip in een der dokken wordt opgelegd, de stoomketels en stoomwerktuigen in een jaar van rust meer bederven, dan door twee jaren varens.

Andere leden, ofschoon het gewigt dezer bedenkingen niet ontkennende, meenden dat daaraan geen bezwaar tegen de thans behandelde begrooting kon worden ontleend. Ook al keurde de Kamer voorloopig het door den Minister aangenomen stelsel omtrent het herstel der vloot goed, behoefde zij hem in de uitvoering van dat stelsel niet tot den einde toe te volgen. Er bestond geene enkele reden om niet, als naderhand bleek, dat het ontworpen getal van 20 stoomfregatten te groot was, de gelden voor dien aanbouw te weigeren, bijv. zoodra 5, 6 of 10 voltooid waren. Eenige dier grootere stoomschepen zouden toch zeker noodig zijn.

Met groote bevreemding heeft men op den toelichtenden staat tot dit hoofdstuk vermeld gevonden, dat 's Rijks stoomschip *Soembing* aan het Departement van Kolonien is afgestaan. Het gerucht voegt er bij, dat dit stoomschip aan den Keizer van Japan ten geschenke zou worden gegeven. Mogt werkelijk ons handelsbelang het doen van zulk een aanzienlijk geschenk vorderen, de zaak zelve zou misschien te verdedigen zijn, maar zeer zeker de vorm, waarin zij plaats had, niet. Op een oogenblik, dat zoo luide klagten over het verval van 's Rijks zeemagt worden aangeheven, zonder eenige medewerking der wetgeving, een nog bijna nieuw stoomschip weg te schenken, scheen strijdig met alle goede beginselen. Kon zoo iets in dit éene geval plaats hebben, waar was dan de grens, en wat zou beletten, dat geheel de vloot tegen eene bijdrage uit de koloniale kas, die dan toch één behoorde te zijn met 's Rijks schatkist, ter beschikking van het Departement van Kolonien wierd gesteld? Het hoofd van dit laatste departement had, door zulk eene daad uit te lokken, het beste bewijs geleverd, waarheen de tegenwoordige regeling der Indische comptabiliteit zou kunnen leiden. Dringend werd dan ook nadere inlichting wegens dit punt gevraagd, en tevens opgave welke stoomkracht de *Soembing* heeft en voor welke som zij aan het Departement van Kolonien is verstrekt. Sommigen wilden er nog de vraag bijgevoegd hebben, of men in Japan, waar men dan toch tot nu toe geene middelen bezit om stoomwerktuigen te herstellen, niet meer waarde zou gehecht hebben aan het leveren van een goed model van een Nederlandsch stoomschip.

De reeds bij de algemeene beschouwingen over de tegenwoordige Staatsbegrooting geopperde bezwaren tegen het uittrekken van een millioen uit de koloniale baten voor het herstel der marine, zijn bij de overweging van dit hoofdstuk herhaald. Verscheidene leden meenden, dat de Regering wel zou hebben gedaan, door het brengen der meest mogelijke besparingen op dit hoofdstuk en op de kosten der defensie in 't algemeen, de noodzakelijkheid om ook hier uit de koloniale baten te putten, voor te komen. Andere leden verdedigden daarentegen het uittrekken van het millioen als een eigenaardig gevolg der vroegere afschaffing van de koloniale marine en van het in gebreke blijven der koloniale kas om de eenmaal bepaalde bijdrage voor 's Rijks zeemagt in haar geheel te leveren.

Bij het onderzoek van de onderdeelen der Begrooting is o. a. het volgende opgemerkt:

Vrij algemeen heeft men gemeend, der Regering de vroeger ingediende wet tot regeling van het loodswezen te moeten herinneren, waarvan men, nadat die in de Kamer was onderzocht, niets meer vernomen heeft. De zaak is voor onze scheepvaart en in andere opzigten van te veel belang, om in 't ongereede te blijven. De noodzakelijkheid van nieuwe wettelijke bepalingen omtrent de quarantaine wordt insgelijks steeds gevoeld.

De mededeeling omtrent den ongunstigen toestand van het drooge dok te Willemsoord heeft algemeen eenen pijnlijken indruk gemaakt. De aan dat dok besteede zeer aanzienlijke geldsommen blijken nutteloos besteed te zijn. Men heeft gevraagd, hoeveel die herstellingen in de laatste jaren hebben beloopen; hoeveel de radicale vernieuwing door het leggen van een omgekeerd verwulf kosten zou; en of het niet verkieslijk zou zijn, tot het voorkomen van meer geldverspilling, te Willemsoord een drijvend dok in te rigten. Ook omdat men omtrent deze laatste vragen waarschijnlijk eenig licht zou ontvangen uit het rapport der Commissie van onderzoek, van 't welk de Minister spreekt, wordt de mededeeling van dat stuk aan de Kamer wenschelijk geacht.

Vrij algemeen kan men de plaats gehad hebbende benoeming eener Commissie, die den Minister van Marine omtrent de bevordering van zee-officieren moet voorlichten, niet goedkeuren. De Minister van Marine is voor de uitvoering der wet omtrent die bevordering aansprakelijk. Zijne verantwoordelijkheid in dit opzigt mag niet door eene Commissie ondervangen worden. Daarenboven scheen geheel de maatregel noodeloos. Uit de rapporten der hoofdofficieren blijkt het den Minister, hoe ieder officier zich gedurende zijnen diensttijd gedragen heeft, en er kan dus geene afdoende reden bestaan, zich nog nader omtrent ieders verdiensten en bekwaamheid te laten voorlichten. De leden der Commissie zijn niet zoodanig te kiezen, dat zij niet zelven aanspraak op bevordering zouden kunnen maken. Men zou op hun advies zee-officieren kunnen verwijderen of achteruitzetten op andere gronden, dan die hier alleen moeten gelden. Tweespalt onder het corps en verslapping der krijgstucht zouden dien ten gevolge uit den maatregel kunnen voortvloeijen.

Naar het oordeel van eenige leden verdient de uitbreiding van het corps mariniers op zich zelve bijval, doch ware het wenschelijk geweest, dat deze zaak in het tegenwoordig tijdsgewricht, nu vooral behoefte bestaat aan herstel van het materiëel der Marine, op den achtergrond ware gebleven.

De inrigting van dit corps zou, bij gelijke getal-sterkte, welligt op spaarzamer voet kunnen plaats hebben. Het telt een te grooten staf, en naar het schijnt, ook een te groot aantal officieren van administratie. Waarom moeten bij een corps van zes compagnien, behalve den luitenant-kolonel, nog twee majoors geplaatst zijn? Waarom tellen die zes compagnien negen kapiteins, terwijl toch niet ligt meer dan drie kapiteins te gelijk geëmbarqueerd worden? Waarom moeten, behalve den militairen intendant, nog een kapitein, administrateur van kleeding, en twee luitenants-kwartiermeesters het reeds te groot aantal officieren helpen vergrooten?

Het heeft de opmerking getrokken, dat voor de mariniers de prijs van het ration brood op 8 cents is berekend, terwijl dat ration voor de troepen der landmagt op $7\frac{1}{2}$ cent is gesteld.

Nog wenscht men te weten, of thans, nu de adelborsten
van Breda naar het Nieuwediep zijn verplaatst, o
genen hunner, welke tot marinier-officier worden op
de Bredasche academie niet moeten verlaten. Na e
tijd toch zal die instelling geheel vreemd aan de
worden.

Men acht het wenschelijk eenige nadere inlicht
ontvangen omtrent de resultaten, die de opleidin
adelborsten aan het Nieuwediep aanvankelijk opleve
meer stelt men daarop prijs, omdat men hoogst on
zou zien, dat die proef niet gelukte, en dus eene nieuw
plaatsing, die voor de kweekelingen schadelijk, voor 's
schatkist nadeelig is, noodzakelijk zou zijn.

Daar de Regering thans ook leeraars in sommige v
van wetenschap bij het etablissement begint aan te st
schijnt de herinnering niet overbodig, dat onder de
geld trekkende ambtenaren bij het Departement van
zich nog verscheidene leeraren van het opgeheven ins
te Medemblik bevinden.

Met groot leedwezen heeft men de uitbreiding g
die de post van pensioenen voor mindere geëmploije
enz. op 's Rijks werven heeft erlangd. Die pensioenen sc
in het loopende jaar met omstreeks *f* 24,000 verme
te zijn. Men kan de vrees niet verbergen, dat in dit
met te ruime hand wordt te werk gegaan.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Van het OORLOGSTOONEEL zijn geene nadere ber
Daarentegen worden uitvoerige bijzonderheden me
deeld omtrent de voornemens der generaals van de
genooten.

Hun plan zou zijn om het leger van prins Gortsch
op te sluiten in een cirkel, welke, zich steeds vernaauw
het zou noodzaken om onder de minst nadeelige voorw
den een strijd te aanvaarden, daar het 't hoofd zou he
te bieden aan verschillende legers, die het tegelijkertijd zo
aantasten, òf de wapens neder te leggen, òf eindelijk om
hagchelijken toestand te voorkomen en zonder uitstel de
geheel en al te ontruimen, eer de bondgenooten den
rondom vorst Gortschakoff geheel getrokken zullen he
hetgeen niet lang meer duren zal.

De expeditie, welke zich van Kinburn heeft meeste
maakt, zou dus eigenlijk het plan hebben, niet om
dere overwinningen aan dien kant te zoeken, door
Otchakow, Nicolaieff of Cherson aan te tasten, maar
in de omstreken van Kinburn zelf een verschanst
aan te leggen, dat tot aanvangspunt van krijgsverrigti
zou dienen om een legerkorps daarheen te vervoeren
dat zich van dat punt naar Perekop zou begeven, te
andere korpsen van hunne zijde de Tschernaia, Eupa
en Kertsch zouden naderen, naar het middenpunt va
Krim, waar zich het Russische leger bevindt, dat zich o
wijze ingesloten zou zien.

Dit alles nu zou het plan zijn, dat men tracht ten
voer te brengen, zoo althans wordt verhaald.

Naar men wil, zouden de generaals der bondgeno
bepaald hebben, dat elke aanval tegen Nicolaieff tot
volgend jaar zou worden uitgesteld, en daar de vloten
Bug niet kunnen opvaren, zoo zal die aanval van de
zijde plaats hebben door een te Otchakow te ontsch
leger. Otchakow is aan den regteroever van het ka
gebouwd, hetwelk naar den mond van den Dniepe
den Bug leidt. Het ligt op eene tamelijk hooge heuvelk
op een landpunt uitloopende, alwaar nog een oud Genue
fort is. Eene batterij van negen zware stuk
onlangs ter zijde van het kanaal opgerigt, voltooi
werken aan deze zijde. De dagbladen van Londen en
rijs meenen, na het voorgevallene te Kinburn, dat de
derneming tegen Otchakow geen groote bezwaren
opleveren. De Russen moeten genoemd kanaal en an
toegangen der rivieren in deze streeken met rotssteene
dwarsbalken ontoegankelijk hebben gemaakt.

Uit half officiële Fransche bronnen zou men moete
maken, dat er weder meer dan vroeger tusschen de b
genooten en Oostenrijk onderhandeld wordt. Het oogen
tot uitvoering van het verdrag van 2 December zou g
men zijn, maar de Westersche mogendheden zouden 't ro
rijker vinden, indien zij den oorlog zonder bijstand
Oostenrijk voerden. Onpartijdige beschouwers achten di
weren naauwelijks der aandacht waardig; maar meer z
schijnt het, dat de tegenwoordige bondgenooten van g
bemiddeling tot den vrede willen hooren; dat zij Rus
tot het vragen van vredes-voorwaarden willen noodza
Het Engelsch ministerieel avondblad gaat verder dan
te voren in het betoog, dat Rusland hier en daar beh
te worden ingekrompen; dat hetzelve sedert eene h
eeuw zoo veel aanwinst van grondgebied door den oo
heeft verkregen, dat het voor Europa's evenwigt volst
noodig is zijn gebied te beperken; dat het hier dus
oorlog van geheel staatkundigen aard geldt.

Onbevoordeelde schrijvers meenen, dat men de v
waarden van Rusland thans te verre trekt; dat het z
zware verliezen heeft geleden, doch dat men aan g
natie van zestig millioen zielen voorwaarden zou kun
opleggen, als die waarvan thans sprake is.

Gelijk wij gister reeds mededeelden, ontstaat er van da
dag meer spanning in de betrekkingen tusschen de Wester
mogendheden en het hof van GRIEKENLAND; men spr
ook van eene ophanden zijnde zending van eenige oorl
schepen naar de wateren van den Piraeus.

Ter zake van die moeijelijkheden doet de *Presse d'Or*
het verschil uitkomen, dat er bestaat tusschen de
woordingen van het besluit, waarbij het ontslag
generaal Kalergi, minister van oorlog, wordt aang
men en die welke tot de andere leden van het ka
betrekking hebben. Terwijl aan deze laatsten de betu
van 's konings tevredenheid wordt te kennen geg
wegens hunne toewijding en de diensten aan den
bewezen, bevat het besluit betrekkelijk generaal K
slechts eene buitengewoon koele aanneming van het
hem aangeboden ontslag. Zoodanige handelwijze is

van dien aard om de betrekkingen tusschen Griekenland en de Westersche mogendheden weder op goeden voet te brengen. Men voorziet hieruit geen spoedig herstel van die betrekkingen.

Nopens de aangelegenheden van DENEMARKEN verneemt men, dat er een nieuw ministerie is benoemd voor al de gemeenschappelijke binnenlandsche zaken van de onderscheidene deelen der monarchie. Dit is een uitvloeisel van de jongst aangenomen staatsregeling. De heer Bang, voorzitter van den raad, is met die waardigheid bekleed.

Reeds heeft Pruissen zich bereid verklaard om zich ter conferentie te doen vertegenwoordigen, welke betrekkelijk de Sondtol is bijeengeroepen.

De tijdingen uit ENGELAND vermelden het overlijden van Sir W. Molesworth, minister van koloniën. Naar de gister ontvangen voorloopige berigten was dit te voorzien. Sir Molesworth was een der jongste leden van het Britsche bewind en eerst sedert een drietal jaren daarin opgetreden, en wel bij de zamenstelling van het groote coalitiebestuur van Lord Aberdeen. Hij was daarin opgetreden als commissaris voor de wouden en bosschen, eene betrekking, welke hem, vooral in den drang der omstandigheden, spoedig tot hoogere voerde; eene verheffing, die hem dubbel zware pligten oplegde. Hij voldeed daaraan met al den ijver en de geestkracht der jeugd; doch zijn gestel bezweek onder de bij den krijg dagelijks toenemende en dringender wordende werkzaamheden. Hij was in het Parlement opgetreden als met zekere overhelling tot radicale gevoelens; en inzonderheid als voorstander van hervormingen in het koloniaal bestuur: deze mogt hij nog in menig opzigt helpen bevorderen of voorbereiden; zijne staatkundige gevoelens wijzigden zich eenigermate, hij scheidde zich van de radicalen af. Vriend en vijand erkende in hem degelijke beoefening van de koloniale aangelegenheden, in verband met de vorderingen van den tijd, met de nieuwe behoeften van handel en nijverheid, en eene helderheid van voorstelling, welke zijne redevoeringen, als lid van het parlement of als bewindvoerder, met onverdeelde aandacht deden aanhooren.

Men kent thans meer bepaaldelijk den staat van den oogst in de VEREENIGDE STATEN. Daaruit blijkt, dat er voor den uitvoer wel een vierde gedeelte zal kunnen besteed worden. Dienvolgens worden in de maanden November en December in de Europesche havens grooten aanvoer van granen en andere levensmiddelen verwacht; o. a. geven de officiele staten de volgende cijfers op als het bedrag van den oogst:

Tarwe 140 millioen, mais 600 millioen, haver 170, rogge 14, aardappelen 110, boekweit 10 millioen schepels, rijst 250 millioen ponden, veevoeder 16 millioen tonnen.

Men rekent voorts beschikbaar aan geslagt vee voor eene waarde van 200 millioen dollars; runderen 21 millioen; stuks varkens: 32 millioen en schapen 23 millioen. Wat de uitvoeren van vleesch betreft, deze zouden niet voor het eind van November een aanvang kunnen nemen, maar die der granen enz. moeten reeds werkelijk aangevangen zijn.

DUITSCHLAND.

Het vermogen van het huis van Rothschild wordt op 500 millioen gulden geschat; doch zijn crediet stelt het in staat, over het drie dubbele dier som te beschikken. Het bezit eene waarde van ongeveer 300 millioen in openbare schuldbrieven, obligatien, aandeelen enz. Zonder nog het bijzonder vermogen der verschillende leden der familie, hunne eigendommen, landgoederen, huizen enz., die meer dan 100 millioen moeten gelden, en de sommen in klinkende munt, aan de Banken van Londen, Parijs en Weenen gedeponeerd, of zich in hunne eigen kassen bevindende, mede te rekenen.

De stichting eener instelling van crediet met het kapitaal van 200 millioen te Weenen ware derhalve voor het huis Rothschild eene gemakkelijke taak.

Binnenland.

's Gravenhage, 23 October.

Z. M. heeft, bij besluit van 12 October jl., no. 66, goedgevonden, aan mr. C. Visser, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als burgemeester der gemeente Schagen en als plaatsvervangend kantonregter aldaar.

Z. M. heeft benoemd bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondheid der 1ste klasse, den officier van gezondheid der 2de klasse J. W. Christan, van gemeld personeel.

Bij Koninklijk besluit van 21 October 1855, n°. 86, wordt het kantoor van het buitengewoon zegel te 's Gravenhage, met den 1en November aanstaande vereenigd met het algemeen zegelkantoor, en bepaald dat de controleur van het buitengewoon zegel te 's Gravenhage tevens de contrôle zal uitoefenen van het algemeen zegelkantoor; — voorts zijn bij hetzelve besluit benoemd: tot ontvanger van het buitengewoon zegel te 's Gravenhage, tevens belast met de directie van het algemeen zegelkantoor: de heer K. F. Lannoye, thans ontvanger van het buitengewoon zegel te 's Gravenhage; tot controleur van het buitengewoon zegel te 's Gravenhage, en van het algemeen zegelkantoor, de heer P. J. K. Janson, thans adjunct-commies bij het provinciaal bestuur van het hertogdom Limburg.

Bij Koninklijk besluit van 22 October 1855, no. 80, is benoemd, tot inspecteur der registratie en domeinen van de derde klasse, de heer L. J. van Toulon van der Koog, thans ontvanger der registratie en domeinen te Wijk bij Duurstede.

Bij besluit van 20 October jl. n°. 60, heeft Zijne Majesteit goedgevonden de benoeming van H. J. Hulst, burgemeester van Peinze, tot secretaris dier gemeente, met Zijne goedkeuring te bekrachtigen.

Bij besluit van 20 October jl., no. 61, heeft Z. M. goedgevonden: 1°. eervol ontslag te verleenen aan den heer F. H. Wierema, op zijn verzoek, als dijkregter van Hunsterland (Groningen); 2o. te benoemen: tot dijkgraaf van den Sabina-Henrica-polder, gemeente Fijnaart (Noordbrabant), den heer D. A. Pont; tot gezworen van den Sabina-Henrica-polder den heer J. A. Timmers; tot 2den gezworen bij het bestuur van den Noordpolder onder Ossendrecht (Noordbrabant), den heer C. F. Ullens; tot heemraad bij het dijksbestuur van Dieden (Noordbrabant), den heer J. B. van den Bergh; tot gezworen bij het bestuur van den Oud-Glimis-polder (Noordbrabant), den heer J. Maas; tot 1sten gezworen bij het bestuur van den Auvergnepolder (Noord-brabant), den heer J. M. Verbeek; tot dijkgraaf van den Vervoorne-polder (Noordbrabant), den heer A. B. van Tienhoven; tot heemraad van het polderdistrict Boemelerwaard boven den Meidijk (Gelderland), den heer W. N. Bellingan de Krijger.

Bij besluit van 21 Oct. jl., n° 72, heeft Z. M. goedgevonden: 1o aan A. Slotemaker, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als majoor-kommandant van het 1ste bataillon rustende schutterij in het 1ste district der provincie Zuidholland, onder dankbetuiging voor de door hem bewezene langdurige en goede diensten; 2o tot majoor-kommandant van gezegd bataillon te benoemen J. Cambier, thans kapitein bij de 1ste kompagnie van het bataillon.

Bij besluit van 21 October jl., no. 73, heeft Z. M. goedgevonden tot 2den luit. à la suite bij de dienstdoende schutterij te Schiedam te benoemen W. C. Walraven.

Bij besluit van den 17den dezer, n°. 67, heeft Zijne Majesteit goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Hervormde gemeenten hierna genoemd, als: van 's Graveland, onder de classis van Amsterdam, op J. D. Holsteijn AWzn., predikant te Pijnakker; van Boskoop, onder de classis van Leiden, op J. M. Verff J'Pzn. predikant te Mastenbroek; van Serooskerke, onder de classis van Zierikzee, op L. D. G. Krol, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Zeeland; van Katwijk aan Zee, onder de classis van Leijden, op N. P. Mac Pherson, predikant te Garijp c. a.

Volgens berigten alhier ontvangen, begeeft H. M. de Koningin-Moeder zich van Weimar naar Petersburg, en is H. M. voornemens gedurende eenigen tijd aldaar te verblijven.

HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden hebben, volgens alhier ontvangen berigten, Petersburg verlaten en zich van daar naar Berlijn begeven.

Heden geeft de Minister van Buitenlandsche Zaken zijn eerste diplomatiek diner.

Z. Exc. de graaf von Köningsmarck, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning van Pruissen bij het Nederl. Hof, is van Berlijn naar deze residentie teruggekeerd.

De Minister van Finantien heeft bekend gemaakt, dat de verzameling der Statistieke Tabellen van den Handel en de Scheepvaart van het Koningrijk over 1854, voor het publiek verkrijgbaar is gesteld bij de Gebroeders Giunta d'Albani, Boekdrukkers te 's Gravenhage.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul-generaal te Alexandrie, van 6 dezer, heeft de Egyptische regering, in aanmerking nemende dat het Nijlwater in den laatsten tijd ongemeen spoedig gevallen is, waardoor de vroeger gekoesterde hoop op een ruimen oogst is te leur gesteld, maatregelen moeten nemen, ten einde in het land genoegzame voorraad granen blijve.

Dien ten gevolge is bepaald, dat de uitvoer van granen zal verboden zijn, doch niet dan met 6 Januarij aanstaande, ten einde de reeds aangevangene handelsoperatien niet te belemmeren. Van gezegde dagteekening af zal het geen schip geoorloofd wezen granen te laden, tenzij hetzelve, vóór den gestelden termijn, reeds een vierde der lading aan boord had, in welk geval hetzelve de lading zal kunnen aanvullen.

Het verbod betreft alleen granen en peulvruchten (dourah).

Van Zr. Ms. consul te Libau is mededeeling ontvangen van het navolgend verslag omtrent den oogst in Koerland.

Tarwe. Hiermede was eene grootere oppervlakte bezaaid dan gewoonlijk en de velden beloofden tot in het laatst van Julij een zeer goeden oogst; doch vervolgens werden de halmen door roest aangetast en stierven af, waardoor zoowel de quantiteit als de qualiteit der tarwe zoo slecht zijn uitgevallen, dat men den oogst als mislukt kan beschouwen. Men betaalt R. 240 per last voor eenigzins goede tarwe.

Rogge. Deze was tenger opgeschoten, had in den herfst veel door regen en later veel door de felle vorst geleden. Ofschoon men dus geen groot beschot verwachtte, heeft de oogst zelfs niet aan deze verwachting voldaan, vermits de opbrengst veelal niet voldoende is geweest om in de eigen behoefte van den landman te voorzien en gemiddeld niet hooger te schatten is dan ruim een derde van een gewoon jaar. Bakkers en leveranciers voor de troepen hebben R. 144 à R 177 per last betaald.

Garst. Hiervan mag men de opbrengst, in doorsnede, wel als een gemiddelden oogst aannemen, bijkans gelijkstaande met dien van het afgeloopen jaar, waarbij echter niet uit het oog verloren moet worden, dat de consumtie van dit graangewas in de provincie zelve, uit hoofde van het tekort van rogge en tarwe bij den boerenstand, grooter dan in andere jaren zal zijn. De qualiteit is vrij goed. Door de branderijen, en de opkoopers is voor de nieuwe gerst de buitengewoon hooge prijs van R. 96 en daarboven per last bedongen, waardoor de evenredigheid met de prijzen in Nederland voorloopig verbroken is.

Haver is meer dan gewoonlijk aangebouwd en goed gewonnen; de aanvoer is nog gering, en voor de consumtie wordt R. 62 à R. 67 per last van 15 tschetwert, naar qualiteit, betaald.

Erwten. De opbrengst is gering en de qualiteit niet bijzonder; de gele erwten vallen zeer wormstekig.

Aardappelen zijn in verscheidene streken wederom min of meer door de ziekte aangetast en zullen over het algemeen niet veel opleveren. Goede aardappelen worden met R. 48 per last betaald.

Lijnzaad. Hiervan is de qualiteit goed, maar de quantiteit is beneden het middelmatige.

Over de qualiteit van het nieuwe vlas hoorde men nog niets.

De resultaten van den graanoogst in het naburige Litthauen zijn, naar men verneemt, nagenoeg dezelfde als in Koerland.

In de zitting van den gemeenteraad alhier van heden is onder anderen met 16 tegen 14 stemmen aangenomen het voorstel van den heer de Brauw om van 1o. Januarij af, de vleeschhal te behouden als openbare vleeschhal.

Tot gemeente heelmeester is benoemd de heer C. F. Meijer.

Voorts heeft eenige beraadslaging plaats gehad over het voorstel van Burgemeester en Wethouders, om eene vaste wedde (*f* 2800) te bepalen voor den nieuw te benoemen ontvanger der eetwaren en brandstoffen. Door den heer de Pinto werd voorgesteld geene vaste wedde te bepalen en dus geen nieuwe ontvanger voor de gemelde middelen aan te stellen, maar de ontvangst dier middelen òf op te dragen aan den gemeente-ontvanger òf daarmede tijdelijk te belasten de ambtenaren van het kantoor van die middelen, en zulks uithoofde der onzekerheid, die er bestaat, of niet de belasting op het gemaal in 1857 zal worden afgeschaft en alzoo een ruim deel der inkomsten zal verminderen.

Dit voorstel vond veel bestrijding, en werd ten slotte *verworpen* met 19 tegen 11 stemmen.

Een ander denkbeeld van den heer de Jonge om, met behoud van voorschreven betrekking, evenwel geene vaste bezoldiging te bepalen, maar de belooning percentsgewijze te regelen, vond evenmin ingang.

Ten slotte is het voorstel van Burgemeester en Wethouders aangenomen met 17 tegen 13 stemmen.

Daarna is overgegaan tot de behandeling der gemeentebegrooting voor 1856, en wel het eerst over de uitgaven. Men heeft reeds de artt. 47—140 behandeld, doch sommige vooralsnog onafgedaan gelaten.

Over sommige punten heeft eenige discussie plaats gehad, als o. a. over art. 80, waarbij voorgesteld wordt, eene som van *f* 10,000 toe te kennen tot den aanleg van eene nieuwe en ruimere brug bij het Voorburgstraatje; welk voorstel, door sommigen bestreden, en door anderen ondersteund, aangenomen is met 19 tegen 10 stemmen.

Bij art. 122 is de quaestie besproken over eene vermeerdering van het getal gemeente-lijkenkunst-oefenaren, welke nader zal worden behandeld.

Art. 127 gaf mede tot discussie aanleiding. Het is de post van *f* 20,000, voor het uitdeelen van spijzen aan behoeftigen. Daaruit bleek, dat er omstreeks *f* 12,000 van dien post voor Scheveningen wordt uitgegeven. — De post is goedgekeurd met 25 tegen 5 stemmen.

Vrijdag voortzetting der beraadslagingen.

Burg. en weth. van 's Gravenhage hebben bekend gemaakt, dat op Donderdag, den 29 November aanstaande, op het raadhuis dezer gemeente, zal worden gehouden eene vergadering van kiesgeregtigden tot het kiezen van leden voor de kamer van koophandel en fabrijken alhier, in plaats van de heeren J. B. Maxwils en W. J. van Heijnsbergen, die met het einde dezes jaars aan de beurt van aftreding zijn, doch weder ingekozen kunnen worden.

Gisteren middag ten 2 ure, heeft er in het paleis van wijlen Z. M. Willem II eene vergadering plaats gehad van de Hoofd-Commissie van het Metalen Kruis, waar, onder meerdere punten, ook behandeld moet zijn geworden dat nopens de oprigting van het Monument ter eere van wijlen Koning Willem II.

In een der laatst verloopen nachten heeft men van eene der woningen op den Bezuidenhoutschen weg, een diefstal van lood gepleegd en wel van eene groote hoeveelheid. Om daar te komen, heeft men over verscheidene slooten en tuinen moeten gaan. Ook heeft men een ladder medegenomen, dien men evenwel op een zeer verwijderd punt heeft teruggevonden: de politie doet onderzoek.

Vlaardingen, 20 Oct. Uit een rapport van den gezagvoerder van Noord, voerende het hospitaalschip, komende uit de Noordzee, blijkt, dat hij zich op den 11den dezer met een Amerikaansche schooner en een Nederl. bark Z. O. op 2 mijlen afstand van Schouwen bevond; dat beide schepen met hem om de Noord koersten tot op 12 vadem water; dat hij volhield en gelukkig boven de steile punt zeilde, hetgeen de andere schepen niet gelukken mogt; volgens vermoeden van gemelden gezagvoerder zullen beide schepen, ten gevolge der dikke lucht en stormweder, bij het N. W. op den Banjaard verbrijzeld en de manschap daarbij omgekomen zijn.

Alblasserdam, 22 Oct. Heden is van de werf van den heer Cornelis Smit, alhier, van stapel geloopen het barkschip *Maarten van Rossem*, groot ontrent 400 lasten, zullende gevoerd worden door kapitein G. F. Rijken. Dit schip is bestemd voor de groote vaart, en gebouwd voor de reederij te Zalt-Bommel, onder administratie der heeren van Overzee en Co. te Rotterdam.

Medemblik, 21 Oct. Heden is van de scheepstimmerwerf van de heeren Tinkelenberg en Zonen alhier, te water gelaten het schoenerbrikschip: *Fenna*, zullende gevoerd worden door den kapt. J. Caspers; gebouwd voor rekening van de heeren Spekman en Hurrelbrinck te Amsterdam. Daarna is onmiddelijk de kiel gelegd van een

brikschip, genaamd *Harmanus*, groot omtrent 150 lasten, voor dezelfde reederij.

Breda, 21 Oct. Door den gemeenteraad alhier is besloten tot het invoeren eener plaatselijke directe belasting, berekend naar de vlakte-inhoud van de huizen of gedeelten van dien, door afzonderlijke huisgezinnen of personen bewoond. Op die wijze zal *f* 25,000 worden omgeslagen.

's Hertogenbosch, 22 Oct. Wij vernemen, dat een 14tal der broodbakkers van Tilburg (niet 28, gelijk gemeld werd), door het kantongeregt aldaar veroordeeld tot verschillende geldboeten en in de kosten, wegens het bakken van brood, dat niet van zuiver en onvervalscht roggemeel was zamengesteld, van dat vonnis appel hebben aangeteekend en deze zaak eerstdaags voor de arr.-regtb. alhier zal behandeld worden. Zijn wij wel onderrigt, dan zal Mr Napoleon Sassen als verdediger optreden.

Tilburg, 21 Oct. De aardappelen-oogst is thans in deze streken grootendeels afgeloopen, terwijl de opbrengst over het algemeen de verwachting niet heeft te leur gesteld. De ziekte, die zich, terwijl de knol in vollen groei was, eensklaps vertoonde, heeft zich echter slechts bij het loof alleen bepaald, zonder zich verder te ontwikkelen. Op sommige akkers had dit toch ten gevolge, dat de knol in zijn groeikracht gestuit werd en daardoor klein van stuk is gebleven. Die hoedanigheid is echter doorgaans wel zoo goed als dit sedert het ontstaan der ziekte het geval is geweest; zij worden hier verkocht voor *f* 2.75 à *f* 3.50 het mud.

Groningen, 20 Oct. Heden promoveerde alhier tot doctor in de vroedkunde, de heer F. Helder Jz., med. doct te Metzlawier.

Almelo, 20 Oct. Met genoegen verneemt men, dat onze geachte stadgenoot de heer G. Salomonson, gedurende zijn kort verblijf in Holland, bij eenige zijner vrienden en kennissen, ten behoeve der Vereeniging van Spijsuitdeeling aan de armen van stad en ambt Almelo (buiten en behalve het nog van eenige vrienden ingewacht wordende) heeft ingezameld de belangrijke som van *f* 617.

Verdienen de edele gevers onzen dank, niet minder verdient dien de heer Salomonson, die met de zijnen niet alleen ruim uit eigen fondsen tot die Vereeniging heeft bijgedragen, maar die tevens ook elders ten behoeve der armen zijne beste pogingen heeft aangewend. (*Tw. Ct.*)

PUBLIEKE GUNNING VAN HUIZEN.

22 October.

Gunning van het perceel, den 15 dezer geveild.

NOTARIS C. J. VAN DE WATERING.

Een Huis en Erve, genaamd *de Harmonie*, aan de noordzijde van de Casuariestraat, Wijk K. No. 279 voor *f* 2325; kooper H. H. van Gogh q.q.

Verscheidenheden.

Graaf van Ouwaroff.

De dood heeft onlangs een der eerste philologen weggerukt, die Rusland tot nog toe heeft opgeleverd: Mijnheer de graaf Sergius van Ouwaroff, gewezen president van de keizerlijke academie van wetenschappen te St. Petersburg, buitenlandsch corresponderend lid van de academie van opschriften en fraaije letteren van het Fransche Instituut. De heer v. Ouwaroff is schrijver van verscheidene werken, alle in het Fransch, die hem een Europeschen roem hebben verworven, en onder welke voornamelijk opmerking verdienen zijn »Essai sur les Mystères d'Eleusis« en de »Recherches sur l'époque antéhomérienne,« werken, waarin schoone bouwstoffen voor de geschiedenis der Grieksche poëzij gevonden worden. Rusland dankt den heer van Ouwaroff de groote vorderingen, welke de studie der Oostersche en Aziatische talen, gedurende de laatste jaren, in dat land gemaakt heeft. Wijlen Keizer Alexander had hem achtereenvolgens de betrekkingen van curator der universiteit te St. Petersburg, en die van Minister van het openbaar onderwijs en der eeredienst toevertrouwd. De heer van Ouwaroff heeft te St. Petersburg eene openbare en kostelooze school voor de Oostersche talen gesticht, leerstoelen voor de Arabische, Turksche en Perzische talen gevestigd bij de universiteit van dezelfde stad, zoowel als leerstoelen voor verschillende Aziatische talen te Kazan, te Omsk, Astrakan en Tiflis.

De heer van Ouwaroff was met eenen bijzonderen werkzamen geest begaafd: hij heeft zich niet uitsluitend bezig gehouden met wetenschappelijk onderzoek en met de verbetering van het openbaar onderwijs; gedurende lange jaren heeft hij met veel lof het departement der manufacturen en van den binnenlandschen handel, de bank van koophandel en de leenbank bestierd. In deze verschillende administratien had hij blijk gegeven van eene groote kennis en eene buitengewone bekwaamheid. Keizer Alexander 1, had korten tijd voor zijn dood, den heer van Ouwaroff brieven van erfelijken adeldom met den titel van graaf toegekend.

De heer van Ouwaroff was twee en tachtig jaar oud. De dood heeft hem verrast, gezeten aan zijn schrijftafel, met de pen in de hand, terwijl hij bezig was aanteekeningen op een grieksch handschrift te maken.

Nijverheid.

Hoe verblijdend het van regeringswege gegeven vooruitzigt is, ondernemingen van nijverheid en openbaar nut aan te moedigen en te ondersteunen, laat zich gereedelijk afmeten door een vlugtige blik te werpen op hetgeen, na de vele reeds tot stand gebragte gewigtige werken, nog verder ten behoeve van Nijverheid en Landbouw, Handel en Scheepvaart op de goedkeuring der regering wacht.

Eene korte vermelding der voornaamste ondernemingen, daaronder begrepen de zoodanigen, welke in het voordeel eener versnelde gemeenschap strekken, zal voldoende zijn, om hare onmiskenbare nuttigheid te doen uitkomen.

Rondziende in de verschillende provincien wordt het oog al dadelijk gevestigd op de krachtige voortzetting der sedert de laatste jaren aangevangen stelselmatige verbetering der rivieren, welke het grootste getal dier gewesten doorstroomen. Van de bijzondere in sommige hunner verlangde en ook als doelmatig of zelfs als dringend erkende uitvoeringen, moet allereerst worden genoemd het sedert lang ontworpen uitwaterings-kanaal van Grave naar den Amer in Noordbrabant, waardoor zoo vele thans weinig of niets opleverende bunderstallen in vruchtbare landen zullen veranderen. Dat middel vindt zijn verdere weldadige toepassing in de bevloeijing der heide-gronden aldaar, alsmede in het onlangs ter sprake gebragte verbindings-kanaal tusschen Noordbrabant en Antwerpen. De indijking der slikken van Heere, in het voordeel van Noordbrabant en Zeeland, welker tegenwoordig volslagen afscheiding door een natuurlijken waterweg daarmede zal ophouden kan hand aan hand gaan met de wederom in het leven geroepen aanleg van een spoorweg van Zeeland naar Noordbrabant en Limburg. Gelderland ziet met geboeide aandacht te gemoet de naderende aansluiting van Nederland en Pruissen, door middel van den Rijnspoorweg; de reeds beraamde verlenging van het Apeldoornsche kanaal; de verbeteringen der afwatering van de zoogenaamde Geldersche vallei, waarbij tevens het aangrenzende Utrecht is betrokken, en eene meer voldoende uitlozing van den Bommelerwaard en van de streken tusschen Maas en Waal; Zuidholland en voor een gedeelte te gelijk Utrecht belooft zich veel van de voorgenomen kanalisering van den Hollandschen IJssel en van den aanleg eener zeehaven te Scheveningen, waarmede een kanaal tot betere uitlozing van Delfland en dagelijksche ververschiug van het water in de Residentie gepaard zal zijn.

Noord-Holland en wederom tevens Utrecht rekenen op eene groote vaart van Amsterdam naar Vreeswijk, in hooge mate onontbeerlijk voor den Rijn-handel. Zeeland stelt prijs op eene afdamming van de Ooster-Schelde met het te graven kanaal door Zuid-Beveland, en evenzeer op het herstel der verlangde uitwatering van een aantal polders in Staats-Vlaanderen. Overijssel verheugt zich in de beraamde verbetering van het Zwarte Water en het Meppeler Diep en aanschouwt al de eerste vruchten der ondernomen kanalisatien, aan wier voltooijing ijverig gearbeid wordt en waardoor, even als in het naburige Drenthe, de uitbreiding der veen-ontginningen en van den vervoer der voortbrengselen bevoordeeld zullen worden, waartoe eene verbetering van de Dedemsvaart het hare zal kunnen bijdragen. In de provincie Groningen zal vooruitgang ontstaan door het ontworpen kanaal van Assen naar Groningen en de verbetering der Binnenlandsche Kanalen en, zoo het tot stand mogt komen, ook door den gewilden aanleg van een spoorweg, die mede Friesland zal doorsnijden en Nederland aan die zijde in naauwe aanraking met het buitenland moet brengen. De droogmaking van de Laauwerzee zal wijders, als belangrijke landaanwinning, eenmaal te gelijk aan Friesland vele vruchtgronden aan die gewesten toevoegen. De levendigste hoop moge dan den waardigen Nederlander bezielen, wien het dierbaar vaderland na aan het harte ligt. Hij zal het met innig welgevallen vernemen, wanneer de uitvoering van de kortelijk opgenoemde werken, of de voltooijing van de reeds onderhanden genomene ijverig bespoedigd en de daaromtrent hier en daar nog bestaande moeijelijkheden uit den weg geruimd worden. Zoo doende zullen de edele bedoelingen van onzen beminden Vorst, om die uitvoeringen, 't zij onmiddellijk van 's rijkswege, 't zij middelijk door geldelijken bijstand uit de schatkist, in ruime mate te bevorderen, bereikt worden en de zamenwerking van Regering en Vertegenwoordiging dienstbaar zijn aan de voorziening in hooge stoffelijke belangen, waardoor vooral bij den tegenwoordige klimmenden prijs der levensbehoeften, met verschaffing van arbeid, het drukkende voor de mindere klassen veel kan worden verzacht. (*Ned. Stoomp.*)

Ingezonden Stukken.

Beschouwingen

omtrent het te Zevenaar voorloopig vestigen van een expeditie-kantoor voor den in- en uitvoer langs den Rijnspoorweg van reizigers, hunne bagaadje en bestelgoederen.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 4 September jl. werd Zevenaar aangewezen als expeditie kantoor bij het inkomen in het Rijk langs den Nederlandschen Rijnspoorweg en tegelijkertijd als kantoor van laatste visitatie bij het uitgaan van het Rijk. Het voorbehoud werd echter gemaakt, dat dit zal zijn: »voorloopig evenwel uitsluitend »bij den in- en uitvoer van reizigers met hunne bagaadje »en bestelgoederen.«

Wanneer men nu dit besluit vergelijkt met hetgeen voor Roozendaal, bij de daarstelling van den Belgischen spoorweg, genomen is den 25 Junij 1854, waarbij genoemde gemeente werd opengesteld als expeditie- en betalings-kantoor voor goederen, in- en uitgaande langs den spoorweg van Antwerpen naar Roozendaal, alsdan vindt men voor eerst zoodanig voorbehoud niet en ten anderen is het kantoor aldaar aangewezen als betalings-kantoor bij het inkomen langs den spoorweg, overeenkomstig art. 42 der Algemeene Wet.

Zevenaar is bij Koninklijk besluit van den 10 December 1822 aangewezen als betalings-kantoor bij den invoer te lande. Voor Roozendaal is gelijke aanwijzing geschied bij Koninklijk besluit van 12 Junij 1839, zoodat dus beide plaatsen in geheel gelijke omstandigheden verkeeren. Sinds eene reeks van jaren zijn voor een groot deel van het graafschap Zutphen wegen op Zevenaar gerigt met het vooruitzigt, om daar den spoorweg te bereiken.

Het nijvere handeldrijvende gedeelte van die landstreek, ja zelfs van een deel van Overijssel, heeft blijkbaar uit den ontworpen weg van Enschedé, over Neede, Borculo, Ruurlo en Hengelo naar Keppel, er het grootste belang bij, om te *Zevenaar* goederen voor consumtie voor den handel en het fabriekwezen op den spoorweg te kunnen brengen en door dezen te kunnen doen aanvoeren en te Zevenaar te ontlasten.

Het Rijk heeft dit belang ook erkend, door voor den zoo even genoemden weg eene Rijks-subsidie van veertig duizend gulden toe te kennen.

De provincie Gelderland heeft voor verschillende wegen belangrijke subsidiën uitgegeven, om dat doel te bevorderen, waarvoor zich vele gemeenten aanzienlijke opofferingen hebben getroost.

Alle deze uitgaven zouden nutteloos zijn voor een groot deel, indien alleen voor reizigers en hunne bagaadje en bestelgoederen de spoorweg zoude kunnen worden gebruikt, en indien *Zevenaar* niet als betalings-kantoor, ook bij den aanvoer te lande, erkend of, zoo noodig, als zoodanig aangewezen werd.

Hier geldt het de belangen van eene uitgebreide landstreek van meer dan 70 duizend zielen, op den regter IJsseloever gelegen; de vruchtdraging van aanzienlijke kapitalen voor wegen besteed en verder daarvoor aan te wenden. Ja het belang van de spoorweg-maatschappij is daarbij niet weinig betrokken, en daarom vertrouwde men, dat aan *Zevenaar* verleend zal worden, wat aan Roozendaal is toegekend, en men hoopt, dat het gemaakte voorbehoud zal ingetrokken worden, en Zijne Majesteit alsnog zal bepalen dat *Zevenaar* erkend blijft als ***betalings-kantoor*** bij den aanvoer met den spoorweg, of het als zoodanig nader zal aanwijzen, even als voor Roozendaal gedaan is.

Wenschelijk ware het, dat de verschillende gemeentebesturen uit het graafschap Zutphen hierom bij eerbiedig adres aan Z. M. verzochten.

Kon. Fransche Schouwb., Donderd., 25 Oct. 6¾ ure

LE DOMINO NOIR. opéra comique en 3 actes; en LES 1éres AMOURS, vaudeville en un acte.

Kon. Holl. Schouwb., Vrijdag, 26 October 6½ ure

DE STULP IN DE BREMSTRUIKEN, melodrama in 8 tafereelen met een Voorspel

227ste Nederlandsche Staats-Loterij.

13e LIJST. 5e KLASSE.

Uitgekomen Hooge prijzen:

No. 18732, 2176 en 17086 ieder *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGRAAF.

AMSTERDAM, 23 October 1855.

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	63	5/16	1/4
Dito dito 1844.	3	74 1/8	1/4	1/4
Dito dito 1844.	4	92 1/8	—	—
O. I. L. 1844 . . .	4	—	—	—
Amort. Synd.	3 1/2	88 5/8	—	—
Hand.-maats.	4 1/2	124	—	—
BELGIE. certific.				
bij *Rotschild*. . .	2 1/2	49 7/8	50	50
RUSL. Bij *Hope*				
1798 en 1816 . .	5	100 3/8	5/8	3/8
Dito 1828—1829 . .	5	99 3/4	7/8	3/4
Insch. in Assign. . .	6	—	—	—
Cert. van dito. . . .	6	56 3/8	—	—
Neg. 1831—1833. .	5	81 1/4	—	—
Hope en C°. 1840.	4	—	—	—
Stieglitz.	4	74 1/4	—	—
dito 1854.	5	80 1/4	—	—
Nieuwe Engels. . . .	4 1/2	86	—	—
POLEN. Certific. . .	4	—	—	—
Aand. Lot. fl. 500.		—	—	—
SPANJE. Nieuwe . .	1 1/4	19 1/16	1/8	1/16
Buitenl.	3	38	—	—
Binnenl. 6/m. . . .	3	31 3/4	—	—
Cert. Coup.		4 1/4	—	—
Amortisable		—	—	—
PORTUG. Lond. . . .	3	39 5/8	11/16	11/16
OOSTENR. Metal. . .				
1816—1852. . . .	5	62 7/16	1/2	—
Dito 1819—1854. .	5	73	1/8	1/8
Dito Zilv. Nation. .	5	66 1/2	9/16	1/2
Dito 1847—1852. .	2 1/2	31 5/8	11/16	—
PRUISS. Lot. 1854. .	3 1/2	193 1/2	—	—
BRAZ. Lond. 1824. .	5	—	—	—
PERU »	4 1/2	—	—	—
MEXICO »	3	18 3/4	13/16	—
GREN. »	2 3/4	17 1/4	—	—
Uitgestelde.		—	—	—
ECUAD. Lond. . . .		—	—	—
VENEZ. » . . .	4	—	—	—
Uitgestelde.	1 1/2	—	—	—

Hollandsche fondsen aanvankelijk flaauw; sluiten vast. Russen merkelijk lager; overigens onveranderd. Prolongatie 4 pCt.

LONDEN, heden.

Eng. geconsolid. . . .	3	pCt.	87 1/2 à
Spanje.	1 1/4	»	19 1/4 à 1/2
Mexico	3	»	19 7/8 à 20 1/8

PARIJS, heden.

Fransche certific.	4 1/2	pCt. fr.	90.20
» »	3	»	64.20
Spanje	3	»	—
»	1 1/4	»	—

WEENEN, heden.

Metalliek	5	pCt.	—
Nationaal	5	»	—
Wissel Londen		»	—
Zilver		»	

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.